



Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-262/11

Kremikovtzi AD

versus

Ministar na ikonomikata, energetikata i turizma i zamestnik-ministar na ikonomikata, energetikata i turizma

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Administrativen sad Sofia-grad)

Bulgaaria Vabariigi ühinemine Euroopa Liiduga — EÜ-Bulgaaria assotsiatsioonileping — Terasetööstus — Enne ühinemist restruktureerimiseks antud riigiabi — Tingimused — Abisaajate elujõulisus ümberkorraldusperioodi lõpuks — Pärast ühinemist ühe abisaaja väljakuulutatud maksejõuetus — Siseriiklike ametiasutuste ja Euroopa Komisjoni vastav pädevus — Siseriiklik otsus, millega tehakse kindlaks ebaseaduslikuks muutunud riigiabile vastava avalik-õigusliku nõude olemasolu — EL-Bulgaaria otsus nr 3/2006 — Ühinemisakti V lisa — Pärast ühinemist rakendatud abi — Määrus (EÜ) nr 659/1999 — Olemasolev abi

Kokkuvõte — Euroopa Kohtu otsus (teine koda), 29. november 2012

1. *Riigiabi — Olemasolev abi ja uus abi — Bulgaaria ühinemine Euroopa Liiduga — Eristamine ühinemisakti V lisas sisalduvate erisätete põhjal — Enne ühinemist Bulgaarias terasetööstuse restruktureerimiseks võetud meetmed — Selle abi tagasinõudmise õiguslik alus*

(EÜ artikli 87 lõige 1, artikli 88 lõiked 1 ja 3; 2005. aasta ühinemisakt, V lisa; EÜ-Bulgaaria assotsiatsioonilepingu lisaprotokoll)

2. *Riigiabi — Asutamislepingu sätted — Ratione temporis kohaldamisala — Bulgaaria ühinemine Euroopa Liiduga — Ühinemisakt — Riigiabi puudutavate sätete kohaldamine alates ühinemiskuupäevast ja üksnes sellest kuupäevast tekkinud olukordade suhtes*

(EÜ artiklid 87 ja 88; 2005. aasta ühinemisakt; nõukogu määrus nr 659/1999, artikli 1 punkti b alapunkt i ja punkt c)

1. Selle abi osas, mis jõustati Bulgaarias enne selle riigi ühinemist liiduga, näeb 2005. aasta ühinemisakti V lisa 2. jaotis ette kontrollimehhanismi. Selle mehhanismi eesmärk on nimelt piiritleda seda abi, mida võib ühinemisel pidada „olemasolevaks abiks” EÜ artikli 88 lõike 1 tähenduses. Kooskõlas selle mehhanismiga kohaldatakse nende riiklike meetmete suhtes, mis on jõustatud enne ühinemist ja mida esiteks rakendatakse ka pärast ühinemist ja mis täidavad teiseks ühinemiskuupäeval EÜ artikli 87 lõike 1 kumulatiivsed tingimused, ühinemisakti V lisas toodud erisätteid kui olemasolevale abile EÜ artikli 88 lõike 1 tähenduses, kui need meetmed kuuluvad ühte kolmest selles lisas nimetatud kategooriast, või kui ühinemise järel antud uuele abile vastavalt EÜ artikli 88 lõikele 3, kui need meetmed ei kuulu ühessegi nendest kolmest kategooriast.

Eeltoodust tuleneb, et ühinemisakti V lisas toodud erinorme saab enne ühinemiskuupäeva vastuvõetud riiklike abimeetmete suhtes kohaldada siis, kui neid „rakendatakse” lisa tähenduses eelkõige alates ühinemisest. Ühinemisakti V lisas kasutatud väljendeid „rakendatakse veel pärast” ja „veel rakendatavad” tuleb tõlgendada nii, et need puudutavad peamises osas enne liiduga ühinemist jõustatud meetmeid, mis tekitavad kulusid asjaomasele liikmesriigile või suurendavad viimase rahalisi kohustusi või koormavad selle riigi eelarve tulusid pärast ühinemist.

Kui sellisel juhul lõpetati riigiabi jõustamine enne Bulgaaria ühinemist liiduga, ei kaasnud pärast ühinemist kulusid ega suuremaid rahalisi kohustusi Bulgaaria riigiorganitele, samuti ei koormanud need selle riigi eelarve tulusid. Toodud asjaoludel ei saa seda riigiabi käsitada riigiabina, mida „rakendatakse” pärast ühinemist ühinemisakti V lisa tähenduses. Järelikult ei saa neid meetmeid pidada ei „olemasolevaks abiks” ega „ühinemise järel uueks abiks” selle lisa tähenduses.

Kuid enne Bulgaaria ühinemist ettevõtjale antud riigiabi tagasinõudmise menetlus peab Euroopa lepingu assotsiatsiooni loomiseks protokoll nr 2 artikli 9 lõikes 4 toodud tingimuste eiramise korral, mille kohaselt võis Bulgaaria anda abi terasetööstuse restruktureerimiseks ja seda nimelt tingimusel, et see abi tagab tavapärastes turutingimustes ümberkorraldusaja lõpuks riigiabi saavate ettevõtete elujõulisuse, põhinema Euroopa lepingu lisaprotokoll artiklil 3. Sellisel juhul võivad siseriiklikud pädevad ametiasutused kooskõlas selle artikli kolmanda lõiguga vastu võtta otsuse neid tingimusi rikkuva riigiabi tagasinõudmiseks. Lisaprotokoll artikli 3 teise lõigu alusel vastu võetav Euroopa Komisjoni otsus ei kujuta endast ametiasutuste poolt abi tagasinõudmise eeltingimust.

(vt punktid 40, 51–53, 55, 58–60, 71 ja resolutsioon)

2. 2005. aasta ühinemisakti artiklist 2 tuleneb, et EÜ artiklid 87-89 ning määrus nr 659/1999, mis puudutab EÜ artikli 88 kohaldamist, on Bulgaarias kohaldatavad pärast selle riigi liiduga ühinemist 1. jaanuaril 2007 vastavalt ühinemisaktis sätestatud tingimustele.

Määruse nr 659/1999 artikli 1 punkti b alapunktist i ja punktist c koostoimes ühinemisakti artikliga 2 võib tuletada, et EÜ artikli 87 lõikes 1 sisalduvaid kriteeriume saab sellisena Bulgaarias vahetult kohaldada alles alates ühinemisest ning ainult pärast seda kuupäeva tekkivate olukordade suhtes. Lisaks võib olemasoleva abi kohta vajaduse korral teha vaid sellise kokkusobimatuks tunnistamise otsuse, millel on õiguslikud tagajärjed tulevikus.

(vt punktid 50 ja 54)